

04

EU-MIDIS

Enquête van de Europese Unie naar
minderheden en discriminatie

Nederlands

2010

Data in Focus: politiecontroles en minderheden

Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA)

EU-MIDIS

ENQUÊTE VAN DE EUROPESE UNIE NAAR MINDERHEDEN EN DISCRIMINATIE

WAT is EU-MIDIS?

EU-MIDIS staat voor „European Union Minorities and Discrimination Survey” (*Enquête van de Europese Unie naar minderheden en discriminatie*).

Het is de eerste enquête in de hele Europese Unie waarbij immigranten en etnische minderheden ondervraagd zijn over hun ervaringen met discriminatie en criminele slachtoffering in het dagelijkse leven.

Veel gevallen van discriminatie en slachtoffering worden niet gemeld en de huidige gegevensvergaring over discriminatie en slachtoffering van minderheidsgroepen is in veel lidstaten beperkt. Daarom verzamelde EU-MIDIS het meest uitgebreide bewijsmateriaal over de omvang van discriminatie en slachtoffering jegens minderheden in de EU.

In 2008 zijn in de 27 EU-lidstaten persoonlijke vraaggesprekken gevoerd met in totaal 23 500 immigranten en leden van etnische minderheden.

Nog eens 5 000 mensen van de autochtone bevolking (meerderheidsbevolking) die in dezelfde omgeving wonen als de minderheden zijn in tien lidstaten ondervraagd om de resultaten voor een aantal kernvragen te kunnen vergelijken.

Tijdens de vraaggesprekken, die twintig minuten tot één uur duurden, werd een reeks gedetailleerde vragen gesteld.

Het vierde verslag uit de reeks „Data in Focus”

Dit verslag richt zich op de ervaringen van de respondenten met politiecontroles, waaronder begrepen de mate van vertrouwen in de politie. Het is het vierde verslag uit de reeks van EU-MIDIS „Data in Focus”, waarin de verschillende resultaten van de enquête worden besproken.

Deze verslagen van EU-MIDIS vormen slechts een momentopname van de resultaten van het onderzoek en zijn bedoeld om de lezer een overzicht te geven van enkele van de belangrijkste bevindingen.

In december 2009 heeft EU-MIDIS een uitgebreid verslag met de belangrijkste resultaten uitgebracht (*Main Results Report*), waarin men aanvullende informatie kan vinden over de steekproefmethode en de locaties waar de vraaggesprekken in elke lidstaat werden gehouden, met de gedetailleerde bevindingen over de verschillende onderwerpen die in de enquête aan de orde komen.

Alle verslagen over de enquête zijn beschikbaar op de website van het Bureau (<http://fra.europa.eu/eu-midis>):

- *EU-MIDIS: The Roma* (de Roma)
- Data in Focus 2: Moslims
- *Data in Focus 3: Rights Awareness and Equality Bodies* (over het bewustzijn van je rechten en gelijkerechteninstanties)
- *EU-MIDIS: Main Results Report* (verslag met de belangrijkste resultaten)
- EU-MIDIS in het kort - Inleiding tot de enquête
- *Full technical report* (volledig technisch verslag)
- *Survey questionnaire* (Vragenlijst voor de enquête)

Indien u vragen heeft over deze vertaling raadpleeg dan de versie in het Engels, de originele en officiële versie van het document.

DATA IN FOCUS 4: VOORNAAMSTE BEVINDINGEN OVER POLITIECONTROLES EN MINDERHEDEN

- In zes van de tien lidstaten waar respondenten uit minderheidsgroepen en uit de meerderheidsbevolking die in dezelfde wijken wonen ondervraagd werden, werden respondenten uit de minderheidsgroepen de afgelopen twaalf maanden vaker staande gehouden voor politiecontroles.
- Alleen respondenten uit minderheidsgroepen zijn naar eigen zeggen echter drie of meer keer door de politie aangehouden in een periode van twaalf maanden.
- Sommige minderheidsgroepen worden bijzonder streng door de politie gecontroleerd, zoals de Roma-respondenten in Griekenland, die gemiddeld bijna zes keren staande zijn gehouden in een periode van twaalf maanden.
- In tien lidstaten waar vergelijkingen kunnen worden gemaakt tussen respondenten uit minderheidsgroepen en uit de meerderheidsbevolking, liepen respondenten uit minderheidsgroepen meer kans in het openbaar vervoer of op straat gecontroleerd te worden. Zo bevond 83 % van de Roma-respondenten die in Hongarije door de politie gecontroleerd werden zich in het openbaar vervoer of op straat, tegenover 10 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking, en in Spanje bevond 81 % van de aangehouden Noord-Afrikanen zich in het openbaar vervoer of op straat, tegenover 30 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking.
- In tien lidstaten waar vergelijkingen kunnen worden gemaakt tussen respondenten uit minderheidsgroepen en uit de meerderheidsbevolking, liepen respondenten uit minderheidsgroepen meer kans tijdens politiecontroles om hun identiteitspapieren te worden gevraagd dan de anderen. Zo werd in Italië 90 % van de aangehouden Noord-Afrikanen om hun identiteitsdocumenten gevraagd, tegenover 48 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking, en in Griekenland werd aan 88 % van de Roma-respondenten om hun identiteitspapieren gevraagd tegenover 48 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking.
- In de tien lidstaten waar vergelijkingen tussen respondenten uit minderheidsgroepen en uit de meerderheidsbevolking gemaakt kunnen worden, zijn vooral de respondenten uit de meerderheidsbevolking van mening dat de politie hen tijdens een controle met respect behandelde, terwijl meer respondenten uit minderheidsgroepen aangaven dat de politie hen respectloos behandelde.
- Minderheidsgroepen die de indruk hebben dat zij door de politie worden gecontroleerd wegens hun etnische afkomst of omdat zij immigrant zijn, hebben minder vertrouwen in de politie dan minderheden die van oordeel zijn dat de controles daarmee geen verband houden.
- Ruim één op de vijf respondenten uit de volgende groepen waren van mening dat zij specifiek vanwege hun etniciteit of hun achtergrond als immigrant staande werden gehouden: Roma in Griekenland (39 %), Noord-Afrikanen in Spanje (31 %), Roma in Hongarije (24 %), Afrikanen uit landen bezuiden de Sahara in Frankrijk (24 %) en Noord-Afrikanen in Italië (21 %).
- Eén op de twee slachtoffers van aanrandingen, bedreigingen of ernstige intimidatie uit minderheidsgroepen verklaart de politie niet van deze incidenten in kennis te hebben gesteld omdat zij er toch niets aan zou kunnen doen.
- 13 % van de slachtoffers van aanrandingen, bedreigingen of ernstige intimidatie uit minderheidsgroepen verklaart de politie niet van deze incidenten in kennis te hebben gesteld omdat zij een hekel hebben aan de politie of er bang voor zijn en/of omdat ze eerder een slechte ervaring hadden met de politie.

DE ENQUÊTE

De enquêtevragen in EU-MIDIS betroffen de volgende hoofdthema's:

- vragen over de ervaringen van de respondenten met discriminatie op grond van hun etnische achtergrond op negen terreinen van het dagelijkse leven, en de vraag of zij discriminatie hebben gemeld;
- vragen over de perceptie van verschillende soorten discriminatie in het land waar men woont, evenals vragen over in hoeverre men zich bewust is van zijn/haar rechten waar men terecht kan met klachten over discriminatie;
- vragen over de ervaringen van respondenten als slachtoffer van een misdrijf, waaronder de vraag of ze van mening zijn dat het misdrijf geheel of gedeeltelijk door hun minderheidsachtergrond was ingegeven en of zij bij de politie aangifte hebben gedaan van het misdrijf (ook de redenen waarom men geen aangifte heeft gedaan);

De vragenlijst van EU-MIDIS is beschikbaar op:
http://fra.europa.eu/fraWebsite/attachments/EU-MIDIS_Questionnaire.pdf

- vragen over ervaringen met wetshandhaving, douane en grenscontrole en of respondenten van mening waren dat zij het slachtoffer waren van discriminerende etnische profilering.

ONDERZOEKSGROEP

De enquête werd in alle EU-lidstaten afgenomen.

Tussen 500 - 1 500 vraaggesprekken in elke lidstaat.

Geselecteerde etnische minderheids-, immigranten- en nationale minderheidsgroepen zijn ondervraagd.

Interviewperiode:

mei - november 2008

Steekproefmethode:

Voornamelijk aselecte steekproeftrekking: in 22 van de 27 lidstaten.

<http://fra.europa.eu/eu-midis>

WAAROM IS HET BELANGRIJK NAAR POLITIEOPTREDEN EN MINDERHEDEN TE KIJKEN?

Wetshandhaving op basis van gelijkheid en non-discriminatie is een hoeksteen van de democratische maatschappij. Mede door de voortdurende immigratie naar de Europese Unie en het verkeer binnen en tussen lidstaten, evenals de aanwezigheid van gevestigde nationale minderheden, moeten wetshandhavers in de EU steeds meer met diverse gemeenschappen werken.

In aanmerking nemende dat wetshandhaving zich niet alleen bezighoudt met het bestrijden van misdaad, maar ook de behoeften en rechten van slachtoffers en getuigen en hun gemeenschappen in brede zin behartigt, kunnen we een onderzoek doen naar wetshandhaving als een openbare dienst die een diverse Europese bevolking van dienst is. Vanuit deze gedachte vroeg EU-MIDIS minderheidsgroepen naar hun percepties van en ervaringen met discriminatie op basis van hun etniciteit en achtergrond als immigrant op verschillende gebieden van het dagelijkse leven - waaronder wetshandhaving.

Het succes van de politie als „openbare dienst” is afhankelijk van de manier waarop de verschillende gemeenschappen door de politie worden behandeld en zich behandeld voelen. Goede betrekkingen met en vertrouwen in de politie verklaren voor een deel waarom veel criminaliteit openbaar gemeld wordt. Als er vaak aangifte wordt gedaan en er uitgebreide registratie is van misdrijven met een racistisch motief, is dit een teken van goede wetshandhaving en van goede betrekkingen met de minderheidsgemeenschap.

Dit verslag beziet wetshandhaving door de lens van gelijkheid en non-discriminatie en met het oog op „politieoptreden als openbare dienst”. Antwoorden van meer dan 23 500 geënquêteerden uit een minderheidsgroep of met een achtergrond als immigrant vormen belangrijk bewijsmateriaal over de ervaringen van minderheden met politieoptreden in elke lidstaat en van een mogelijk discriminerende behandeling. Het bewijs dat wordt gepresenteerd in het verslag kan lidstaten helpen potentiële problemen in de relatie tussen de politie en de samenleving te identificeren en aan te pakken.

Dit deel van Data in Focus van EU-MIDIS dient men in combinatie met „Naar een effectiever politieoptreden - Discriminerende etnische profilering begrijpen en voorkomen: een gids” (2010) van het FRA te lezen, waarin het onderwerp etnische profilering in relatie tot politiewerk wordt behandeld.

HET EERSTE EU-ONDERZOEK NAAR DE ERVARINGEN VAN MINDERHEDEN MET POLITIEOPTREDEN

Het onderwerp wetshandhaving en minderheidsgroepen wordt in de meeste lidstaten nauwelijks onderzocht. Dit verslag is het eerste EU-brede overzicht van hoe bepaalde minderheden en immigranten de wetshandhaving ervaren. Slechts enkele lidstaten, in de eerste plaats het Verenigd Koninkrijk, verzamelen op systematische wijze strafrechtelijke gegevens of voeren enig onderzoek uit naar wetshandavingspraktijken, waaronder politiecontroles, en de invloed daarvan op verschillende groepen. Maar deze gegevens, die anoniem verzameld worden als geaggregeerde gegevens, bieden cruciaal bewijs voor mogelijke discriminerende politieprijktijken die, als dit niet wordt gecontroleerd, de relatie tussen de politie en de samenleving kunnen schaden.

Belangrijk is dat **EU-MIDIS in tien lidstaten ook mensen uit de meerderheidsbevolking ondervraagd heeft over hun ervaringen met politiecontroles**, teneinde verschillen in ervaringen met wetshandhaving nauwkeuriger te kunnen meten. Deze vraagsprekken werden gehouden met respondenten uit de meerderheidsbevolking die in dezelfde omgeving wonen als de minderheden, zodat de resultaten directer te vergelijken zouden zijn. In dit opzicht zijn de bevindingen ook een primeur, omdat de ervaringen van verschillende minderheidsgroepen en de meerderheidsbevolking in tien lidstaten naast elkaar worden gelegd.

WELKE VRAGEN WERDEN IN DE ENQUÊTE GESTELD?

De respondenten kregen een reeks vragen over wetshandhaving met betrekking tot de volgende gebieden:

Sttaande gehouden worden door en contact hebben met de politie

- Voordat vragen over hun ontmoetingen met de politie werden gesteld, kregen de respondenten een algemene vraag voorgelegd over hun vertrouwen of gebrek aan vertrouwen in de politie.
- Aan de respondenten werd gevraagd of ze de afgelopen twaalf maanden staande waren gehouden door de politie in het land waar het gesprek gehouden werd - *ervaringen met politiecontroles*; en, als ze waren aangehouden, of ze dachten dat dit vanwege hun achtergrond als immigrant of lid van een minderheidsgroep was - *percepties van politiecontroles*, hetgeen meer algemeen wordt aangeduid als „ethnische profilering”.
- Aan respondenten die staande waren gehouden, werd een reeks vragen voorgelegd over de aard van de controle, waaronder wat de politie deed en of ze met respect behandeld waren.

Slachtoffer zijn van een misdrijf en aangifte doen bij de politie

- Respondenten die het slachtoffer waren geweest van aanranding, bedreiging of ernstige intimidatie werd gevraagd of zij, of iemand anders, van deze incidenten aangifte hadden gedaan bij de politie.
- Als de respondenten van een incident geen aangifte bij de politie hadden gedaan, werd gevraagd waarom ze dit niet hadden gedaan.
- Als van incidenten aangifte was gedaan bij de politie, werd de respondenten gevraagd of ze tevreden waren over de wijze waarop de politie de zaak had afgehandeld.

POLITIECONTROLES EN DE PERCEPTIE VAN DISCRIMINATIE: VERSCHILLEN TUSSEN MINDERHEIDSGROEPEN

DISCRIMINERENDE ETNISCHE PROFILERING:

In de publicatie van de FRA „Naar een effectiever politieoptreden - Discriminerende etnische profilering begrijpen en voorkomen: een gids” (2010), wordt *discriminerende* etnische profilering beschreven als:

- een persoon een minder gunstige behandeling geven dan anderen in een soortgelijke situatie (met andere woorden „discrimineren”), bijvoorbeeld met betrekking tot de uitoefening van de bevoegdheden van de politie om mensen staande te houden en te fouilleren;
- een situatie waar de beslissing om politiebevoegdheden uit te oefenen uitsluitend of hoofdzakelijk gebaseerd is op ras, etnische afkomst of godsdienst.

In bovengenoemde publicatie van de FRA wordt toegelicht wanneer profilering op basis van factoren als ras, etniciteit en geloofsovertuiging als „onwettig” kan worden aangemerkt, en wordt de term „discriminerende etnische profilering” gebruikt om onwettige profileringspraktijken te onderscheiden van een wettig gebruik van profilering.

De resultaten van de enquête met betrekking tot de bevindingen over politiecontroles kunnen op verschillende manieren worden onderzocht.

Het bovenstaande in aanmerking nemende, geeft figuur 1 het volgende aan voor alle ondervraagde respondenten:

- (1) Het totale percentage mensen uit de ondervraagde minderheidsgroepen in elke lidstaat dat in de afgelopen twaalf maanden door de politie is staande gehouden - dit is berekend door het eerste en tweede percentagecijfer bij elkaar op te tellen.
- (2) Het percentage binnen elke ondervraagde minderheidsgroep in elke lidstaat dat in de afgelopen twaalf maanden door de politie is staande gehouden en van mening was dat dit gebeurde vanwege hun etnische afkomst of omdat zij immigrant zijn - het eerste percentagecijfer.
- (3) Het percentage binnen elke ondervraagde minderheidsgroep in elke lidstaat dat in de afgelopen twaalf maanden door de politie is staande gehouden, maar aangaf dat dit niet gebeurde vanwege hun etnische afkomst of omdat zij immigrant zijn - het tweede percentagecijfer.

Als voorbeeld van hoe men de resultaten moet lezen:

In Ierland ondervraagde Afrikanen uit landen bezuiden de Sahara worden vaak door de politie gecontroleerd - 59 % van alle respondenten uit deze groep is staande gehouden in de afgelopen twaalf maanden. Slechts 6 % van al deze ondervraagde Afrikanen meende echter in de afgelopen 12 maanden te zijn aangehouden vanwege hun etniciteit of immigrantenstatus, terwijl 53 % aangaf in de afgelopen 12 maanden te zijn gecontroleerd door de politie, maar dit niet toeschreef aan discriminerende profilering door de politie.

Ook **Roma-respondenten in Griekenland** worden bijzonder streng door de politie gecontroleerd - 56 % van alle respondenten uit deze groep is staande gehouden in de afgelopen twaalf maanden; 39 % van alle in Griekenland ondervraagde Roma zei specifiek vanwege hun etniciteit staande te zijn gehouden en slechts 17 % gaf aan dat hun ervaringen met politiecontroles geen verband hield met hun etnische achtergrond.

Van de bevindingen in figuur 1 zijn vooral de groepen respondenten die zich het meest door de politie gediscrimineerd voelen, van belang. Zo was ruim één op de vijf ondervraagde respondenten uit de volgende groepen van mening juist wegens hun etniciteit of hun achtergrond als immigrant te zijn aangehouden: Roma in Griekenland (39 %), Noord-Afrikanen in Spanje (31 %), Roma in Hongarije (24 %), Afrikanen uit landen bezuiden de Sahara in Frankrijk (24 %), en Noord-Afrikanen in Italië (21 %).

In de lidstaten waar meer dan één groep werd ondervraagd, zijn er opvallende verschillen en overeenkomsten in de veronderstelde profilering tussen de ondervraagde groepen. Terwijl 31 % van alle ondervraagde Noord-Afrikanen in Spanje aangaf te zijn gecontroleerd vanwege hun etniciteit of immigrantenstatus, was slechts 13 % van de Zuid-Amerikanen en 5 % van de Roemenen dezelfde mening toegedaan. Deze resultaten duiden wellicht op discriminerende politiepraktijken waaraan bepaalde minderheidsgroepen aanzienlijk zwaarder worden blootgesteld dan anderen. Bij wijze van vergelijking: in Frankrijk zijn de verschillen in veronderstelde profilering minder groot tussen Afrikanen uit landen bezuiden de Sahara (24 %) en Noord-Afrikanen (18 %), en in Italië tussen Noord-Afrikanen (21 %), Albanezen (16 %) en Roemenen (14 %).

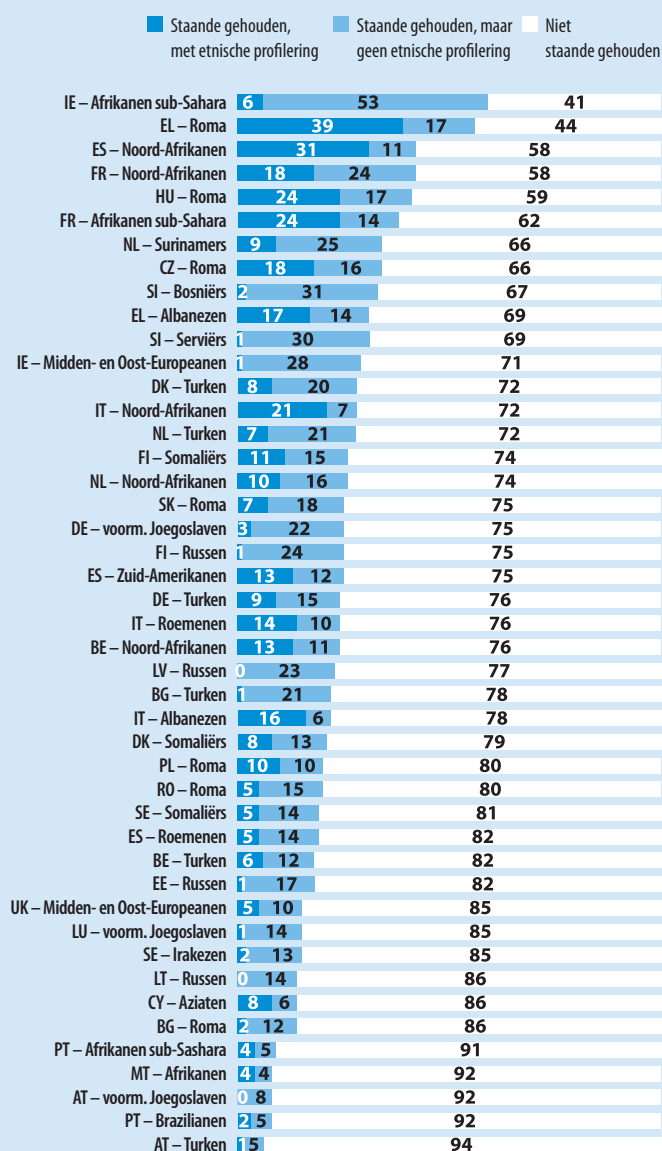
Tegelijkertijd geven de resultaten aan hoe sommige groepen respondenten met dezelfde algemene achtergrond politiecontroles in de lidstaten verschillend ervaren. Waar bijvoorbeeld 31 % van de Noord-Afrikanen in Spanje van mening was vanwege hun etniciteit of hun achtergrond als immigrant door de politie staande te zijn gehouden – „etnische profilering” – was slechts 18 % van de Noord-Afrikanen in Frankrijk van mening dat dit het geval was. In Griekenland had 39 % van de Roma het gevoel slachtoffer te zijn geweest van etnische profilering door de politie, tegenover slechts 5 % van de Roma in Roemenië en 2 % van de Roma in Bulgarije. Een verklaring voor dit grote verschil, dat ook wordt genoemd in het rapport over de Roma van deze reeks Data in Focus, zou kunnen zijn dat de Roma in Bulgarije en Roemenië veel meer buiten het normale maatschappelijke leven staan, en zodoende ook verder verwijderd zijn van het politieoptreden, en daarom ook minder vaak worden blootgesteld aan potentiële discriminatie.

Een positieve constatering bij onderlinge vergelijking van de resultaten van alle ondervraagde groepen in het algemeen is dat respondenten met een Russische of voormalig Joegoslavische achtergrond het gevoel hadden niet vaak te zijn aangehouden vanwege hun etniciteit of het feit dat ze immigrant zijn. De groepen die zeiden het vaakst door de politie te zijn staande gehouden vanwege hun etniciteit of het feit dat ze immigrant zijn - zoals de Roma, Noord-Afrikanen en Afrikanen uit landen bezuiden de Sahara - hebben als kenmerkende eigenschap dat ze een donkerder huidskleur hebben dan de groepen die veel minder ervaringen bleken te hebben met discriminerende politiecontroles.

Men kan nog een beter inzicht in deze resultaten krijgen door naar de bevindingen te kijken voor de tien lidstaten waar ook de meerderheidsbevolking ondervraagd werd. Zo kunnen de resultaten in de context worden geplaatst van een ijkpunt voor wat „normaal” is voor een politieoptreden zoals dat ervaren wordt door de meerderheidsbevolking.

Figuur 1

De afgelopen twaalf maanden door de politie staande gehouden (%)

EU-MIDIS, vraag F3 en F5

POLITIE-AANHOUDINGEN: VERSCHILLEN TUSSEN DE ONDERZOCHE MINDERHEIDSEN MEERDERHEIDSGROEPEN

Percentage mensen dat staande is gehouden door de politie

In tien landen werd aan leden van de meerderheidsbevolking die in dezelfde gebieden woonden als respondenten uit minderheidsgroepen gevraagd of ze in de afgelopen twaalf maanden waren staande gehouden door de politie.¹

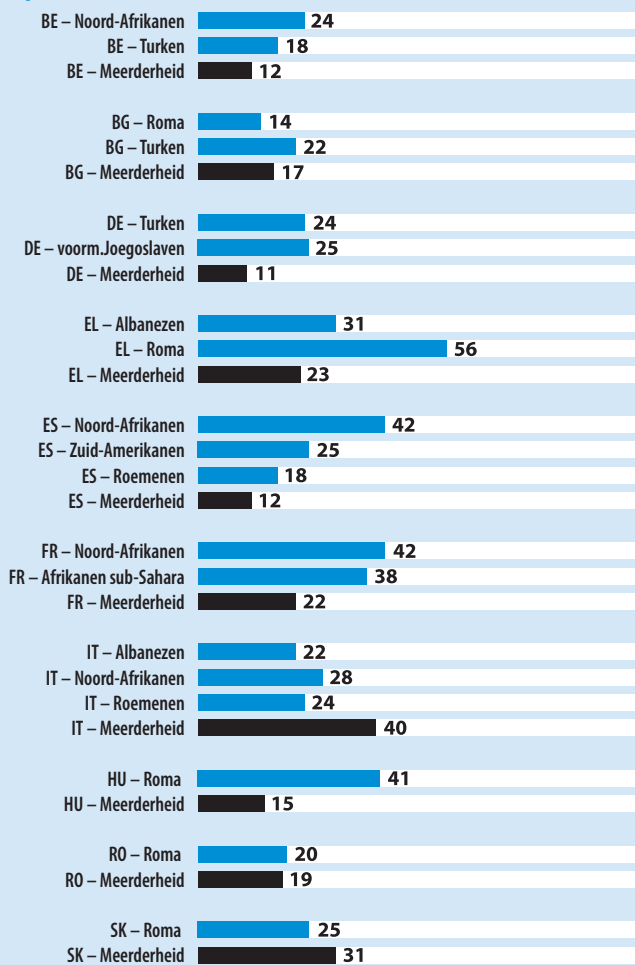
De bevindingen in figuur 2 geven aan of respondenten uit minderheidsgroepen vaker staande gehouden worden door de politie dan respondenten uit de meerderheidsbevolking. Omdat aan leden van de meerderheidsbevolking echter niet werd gevraagd of zij van mening waren te zijn staande gehouden vanwege hun achtergrond als lid van een etnische minderheid, geven de resultaten alleen het

percentage aan dat in elke groep werd staande gehouden en dient men dit met de nodige voorzichtigheid als indicatie voor discriminerende profileringspraktijken. Vanuit deze wetenschap is het volgende te constateren:

- In zes van de tien lidstaten waar respondenten uit minderheidsgroepen en uit de meerderheidsbevolking werden ondervraagd, werden eerstgenoemden de afgelopen 12 maanden vaker door de politie staande gehouden.
- In twee van deze tien lidstaten werden respondenten uit de meerderheidsbevolking de afgelopen twaalf maanden vaker staande gehouden door de politie, namelijk in Italië en Slowakije.
- In Bulgarije komt een gemengd beeld naar voren - hier geeft 14 % van de ondervraagde Roma, 17 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking en 22 % van de Turkse respondenten aan de afgelopen twaalf maanden door de politie te zijn gecontroleerd.
- In Roemenië is er geen duidelijk verschil tussen ervaringen van de Roma (20 %) en de meerderheidsbevolking (19 %).

Figuur 2

In de afgelopen twaalf maanden door de politie aangehouden, resultaten voor de ondervraagde steekproef van de meerderheidsbevolking en de minderheidsgroepen in tien lidstaten (% van alle respondenten)

EU-MIDIS, vraag F3

Door onderzoek te doen naar statistisch significante verschillen tussen resultaten voor respondenten uit de meerderheidsbevolking en uit minderheidsgroepen in tien lidstaten², geeft EU-MIDIS aan dat deze verschillen zich in de meeste gevallen niet per toeval voordoen.

Hierin kunnen enkele extreme verschillen worden opgetekend tussen de ervaringen van de meerderheidsbevolking en minderheden met politiecontroles; bijvoorbeeld:

- in Hongarije werd 15 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking in de afgelopen twaalf maanden aangehouden, tegenover 41 % van de Roma-respondenten;
- in Griekenland werd 23 % van de ondervraagde meerderheidsbevolking en 56 % van de Roma-respondenten in de afgelopen twaalf maanden gecontroleerd;
- in Spanje werd 12 % van de ondervraagde meerderheidsbevolking en 42 % van de Noord-Afrikaanse respondenten in de afgelopen twaalf maanden aangehouden;
- in Frankrijk werd 22 % van de ondervraagde meerderheidsbevolking en 42 % van de Noord-Afrikaanse respondenten in de afgelopen twaalf maanden staande gehouden.

¹ Door het beschikbare budget voor de enquête was het slechts mogelijk de meerderheidsbevolking in 10 van de 27 lidstaten van de EU te ondervragen; deze landen werden geheel willekeurig gekozen.

² Bij de betrouwbaarheidscoëfficiënt 95 %, chi-kwadrat-toets van Pearson.

Hoe vaak werd men staande gehouden door de politie

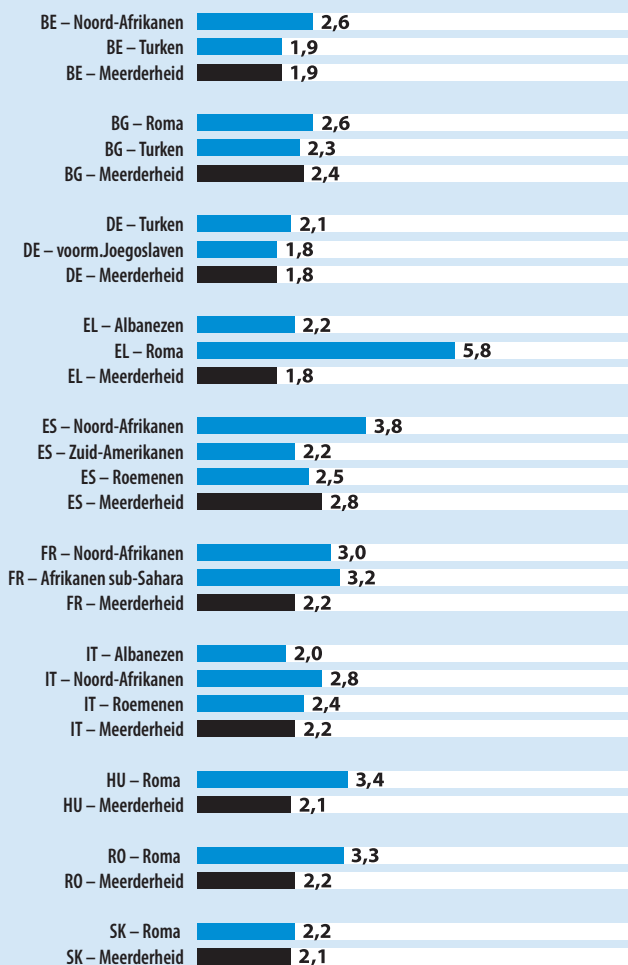
Aan die respondenten die aangaven dat ze de afgelopen twaalf maanden staande waren gehouden door de politie werd gevraagd hoe vaak hun dit was overkomen.

Uit figuur 3 blijkt duidelijk dat respondenten uit minderheidsgroepen in een aantal lidstaten gemiddeld vaker worden gecontroleerd dan respondenten uit de meerderheidsbevolking. **Alle groepen die hebben aangegeven in de afgelopen twaalf maanden ten minste drie keer door de politie te zijn aangehouden, behoren tot minderheidsgroeperingen** - waarbij Roma-respondenten in Griekenland gemiddeld zes keer per twaalf maanden werden staande gehouden.

Uit deze bevindingen blijkt dat bepaalde minderheidsgroepen streng door de politie worden gecontroleerd. De mogelijke implicaties van verschillende ervaringen met politieoptreden tussen respondenten uit de meerderheidsbevolking en uit minderheidsgroepen, in het bijzonder in een klimaat waar veel minderheden weinig met de politie op hebben, zijn verontrustend. Zoals een aantal onderzoeken en gebeurtenissen in de afgelopen drie decennia heeft aangetoond - van de rassenrellen in de Londense voorstad Brixton in 1981³, tot de grootschalige rellen in de voornamelijk door immigranten bevolkte voorsteden van Parijs in 2005, vooral in Clichy-sous-Bois⁴ - is het duidelijk dat politieoptreden bedacht moet zijn op de gevaren van het aanwakken van wantrouwen en, in het slechtste geval, het doen opvlammen van onrust in gemeenschappen die zich al gediscrimineerd voelen vanwege hun etniciteit of het feit dat ze immigrant zijn. Aangezien de politie de Staat (en daarmee de maatschappij als geheel) vertegenwoordigt, moet zij laten zien dat zij niet discrimineert en moet zij hiernaar ook handelen. Vanuit dit oogpunt kan het optreden van de politie bijdragen tot het versterken van sociale cohesie en integratie.

Figuur 3

Het aantal malen dat men is staande gehouden door de politie in de afgelopen twaalf maanden (voor de mensen die werden aangehouden), voor de ondervraagde steekproef van de meerderheidsbevolking en de minderheidsgroepen in tien lidstaten

EU-MIDIS, vraag F4

3 The Brixton Disorders, 10-12 April 1981 (The Scarman Report), Cmd 8427, London: Home Office (1981).

4 <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/4413964.stm>.

De omstandigheden van de politiecontrole

In de enquête werd ook gevraagd naar de omstandigheden van de laatste keer dat de respondenten werden staande gehouden door de politie, met name of ze werden aangehouden terwijl ze in een eigen voertuig zaten, gebruikmaakten van het openbaar vervoer of zich op straat bevonden. De resultaten in figuur 4 geven aan dat 70 tot 98 % van de ondervraagde respondenten uit de meerderheidsbevolking in de tien lidstaten in een eigen voertuig zat op het moment van aanhouding. De kans in een eigen voertuig te worden gecontroleerd wisselt echter sterk tussen de verschillende minderheden, waarbij het voor respondenten uit een minderheidsgroep waarschijnlijker is in het openbaar vervoer of op straat te worden gecontroleerd dan voor respondenten uit de meerderheidsbevolking. In Frankrijk werd 17 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking, 27 % van de Noord-Afrikanen en 57 % van de Afrikanen uit landen bezuiden de Sahara door de politie staande gehouden in het openbaar vervoer of op straat.

EU-MIDIS geeft aan dat de waarschijnlijkheid dat men de afgelopen twaalf maanden is aangehouden door de politie aanzienlijk hoger is voor de respondenten uit

minderheidsgroepen die zelf of binnen hun huishouden een voertuig bezaten (31 %) dan die respondenten uit minderheidsgroepen die persoonlijk of binnen hun huishouden *geen* voertuig (15 %) bezaten.

Bij het interpreteren van deze bevindingen kunnen we daarom van twee veronderstellingen uitgaan, die in het onderzoek niet konden worden getoetst: ten eerste is het waarschijnlijker dat de meerderheidsbevolking in de lidstaten eigen vervoer heeft dan de minderheden en daarom is het waarschijnlijker dat zij worden aangehouden terwijl ze gebruikmaken van eigen vervoer in plaats van in het openbaar vervoer of op straat. Ten tweede worden politiecontroles meestal uitgevoerd als routinematige verkeerscontroles. Als beide veronderstellingen juist zijn, zou dit gedeeltelijk een verklaring zijn voor de hoge aantallen controles die de meerderheidsbevolking ervaart in landen als Italië waar 96 % van de meerderheidsbevolking in een eigen voertuig werd aangehouden in vergelijking met 43 % van de ondervraagde Noord-Afrikanen, 55 % van de Roemenen en 70 % van de Albanese.

Wat deed de politie tijdens de controle?

Aan de respondenten die aangaven dat ze de afgelopen twaalf maanden door de politie werden gecontroleerd, werd gevraagd wat de politie toen feitelijk deed.

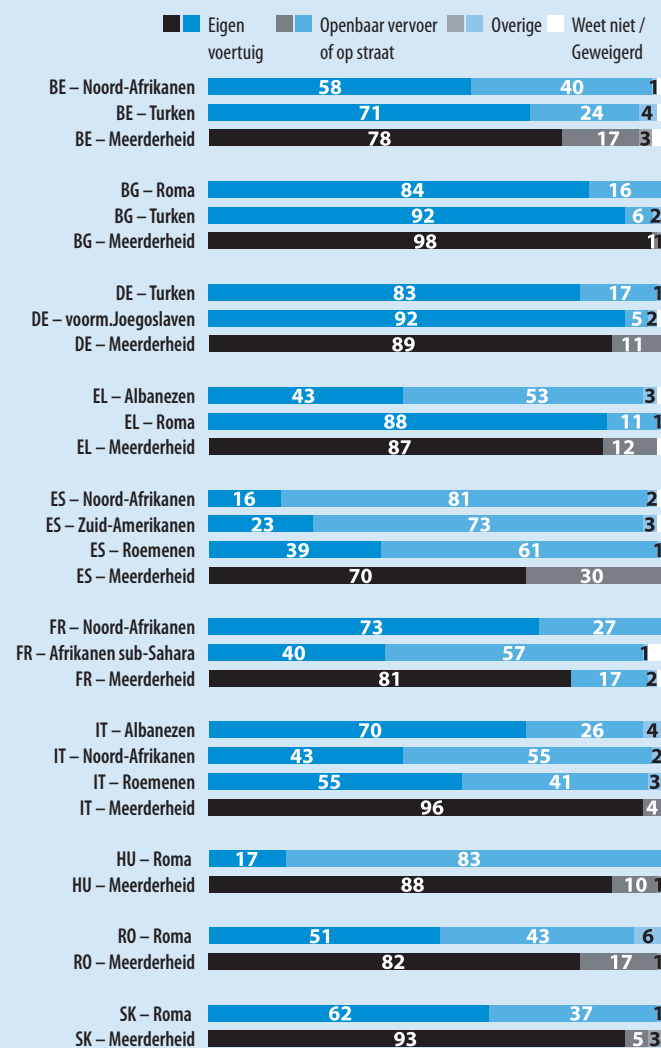
Figuur 5 toont de belangrijkste handelingen tijdens politiecontroles voor de minderheids- en meerderheidsgroepen in tien lidstaten. Aangezien veel respondenten uit de meerderheidsbevolking en uit minderheidsgroepen in een eigen voertuig werden aangehouden, was een van de meest voorkomende handelingen van de politie het vragen naar rijbewijs of autopapieren. In sommige landen en voor respondenten uit sommige minderheidsgroepen kwam het vaak voor dat de politie ook de respondenten zelf fouilleerde of hun voertuig doorzocht; dit overkwam 68 % van de Roma in Griekenland (in vergelijking met 9 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking en 4 % van de Albanese respondenten); 46 % van de Afrikanen uit landen bezuiden de Sahara en 38 % van de Noord-Afrikanen in Frankrijk (in vergelijking met 21 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking); en 33 % van de Noord-Afrikanen in België (in vergelijking met 17 % van de Turkse respondenten en 8 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking).

Figuur 5 geeft ook aan dat respondenten uit minderheidsgroepen vaker om hun identiteitspapieren werden gevraagd dan de meerderheidsbevolking. In Duitsland werd 43 % van de meerderheidsbevolking om de identiteitspapieren gevraagd tegenover 75 % van de Turkse respondenten en 75 % van de respondenten uit voormalig Joegoslavië. Ook werden minderheden vaker door de politie ondervraagd nadat zij werden aangehouden.

Van alle ondervraagde meerderheids- en minderheidsgroepen in de tien lidstaten komen de Roma in Griekenland naar voren als de groep die het strengste door de politie wordt gecontroleerd en het meest indringende politieoptreden ervaart. Tijdens hun laatste ervaring met een politiecontrole kreeg 49 % van de Roma in Griekenland een boete van de politie, moest 41 % een alcohol- of drugstest doen en werd 34 % gearresteerd en/of naar een politiebureau gebracht.

Figuur 4

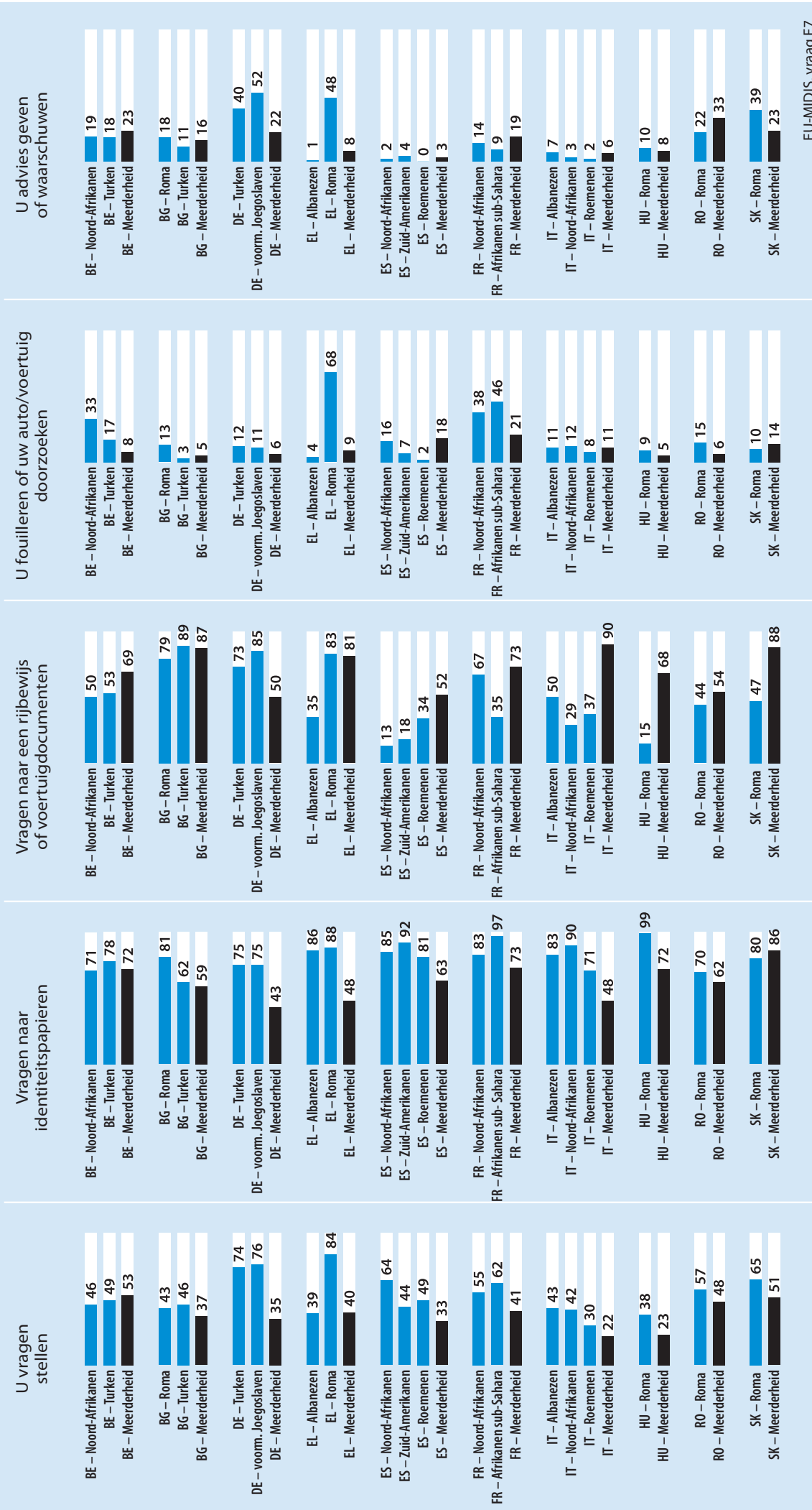
Omstandigheden van de laatste politiecontrole, resultaten voor de ondervraagde steekproef van de meerderheidsbevolking en de minderheden in 10 lidstaten (%)

EU-MIDIS, vraag F6

Figuur 5

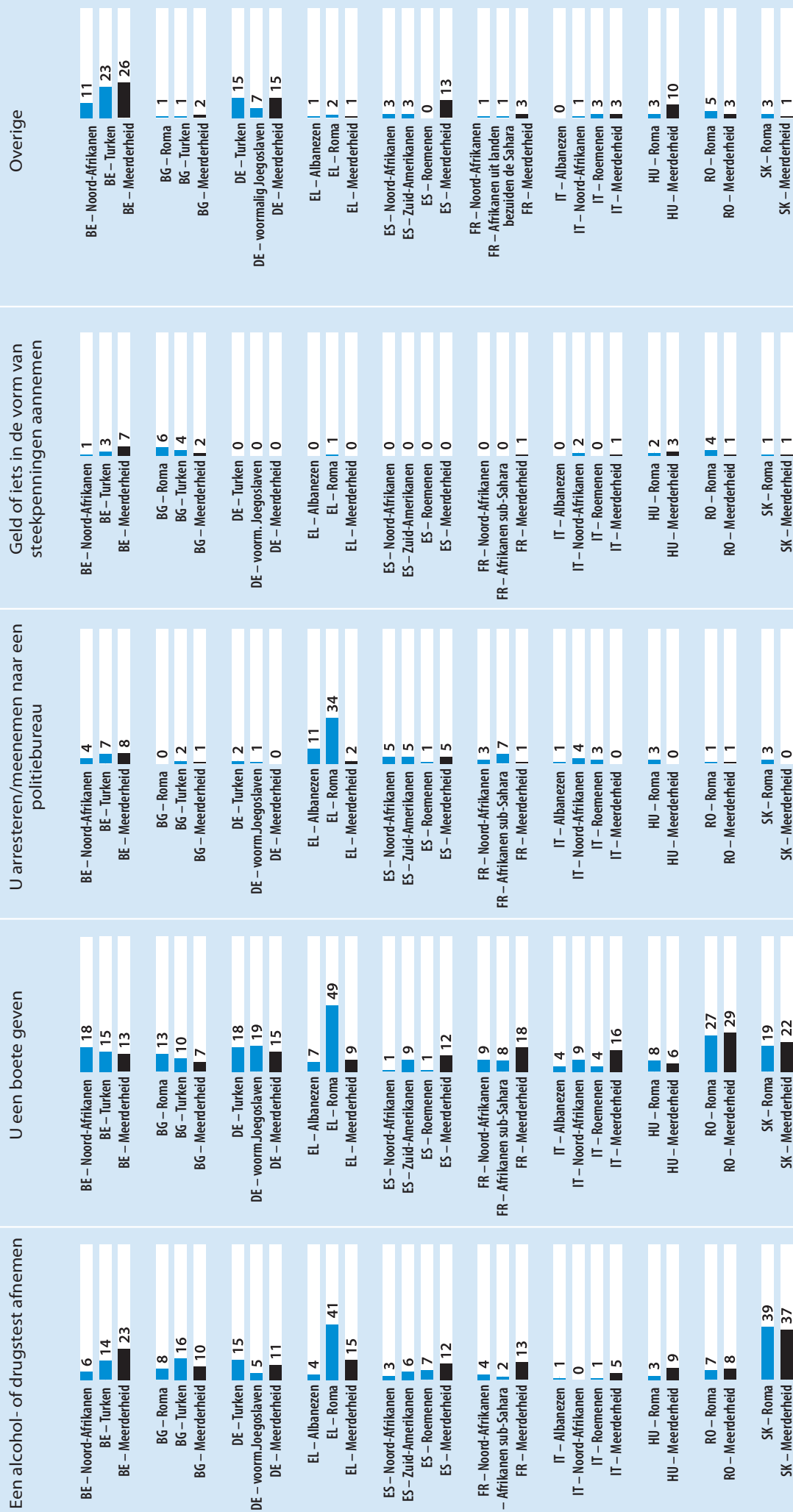
Wat deed de politie tijdens de laatste politiecontrole in de afgelopen twaalf maanden (%)

EU-MIDIS, vraag F7

Figuur 5 (vervolg)

Wat deed de politie tijdens de laatste politiecontrole in de afgelopen twaalf maanden (%)

Uit de resultaten blijkt dat in sommige lidstaten de aard van de politiecontroles en de manier waarop te controleren individuen of groepen geselecteerd worden wellicht systematisch gemonitord zou moeten worden om erop toe te zien dat controles eerlijk gebeuren en dat de middelen evenredig zijn aan het behaalde eindresultaat.

Momenteel is het Verenigd Koninkrijk de enige EU-lidstaat die systematisch alle politiecontroles registreert, met informatie over de etniciteit van aangehouden persoon of personen, en deze informatie openbaar beschikbaar stelt. Dergelijke gegevens zijn van essentieel belang om een mogelijk buitenproportioneel gebruik van controles gericht op bepaalde gemeenschappen te herkennen; deze gegevens dient men te lezen in combinatie met feitenmateriaal waaruit blijkt of deze controles het resultaat waren van een illegale actie of een dergelijke actie konden voorkomen.

Behandeling door de politie tijdens de politiecontrole en vertrouwen in de politie

Behandeling door de politie tijdens de controle

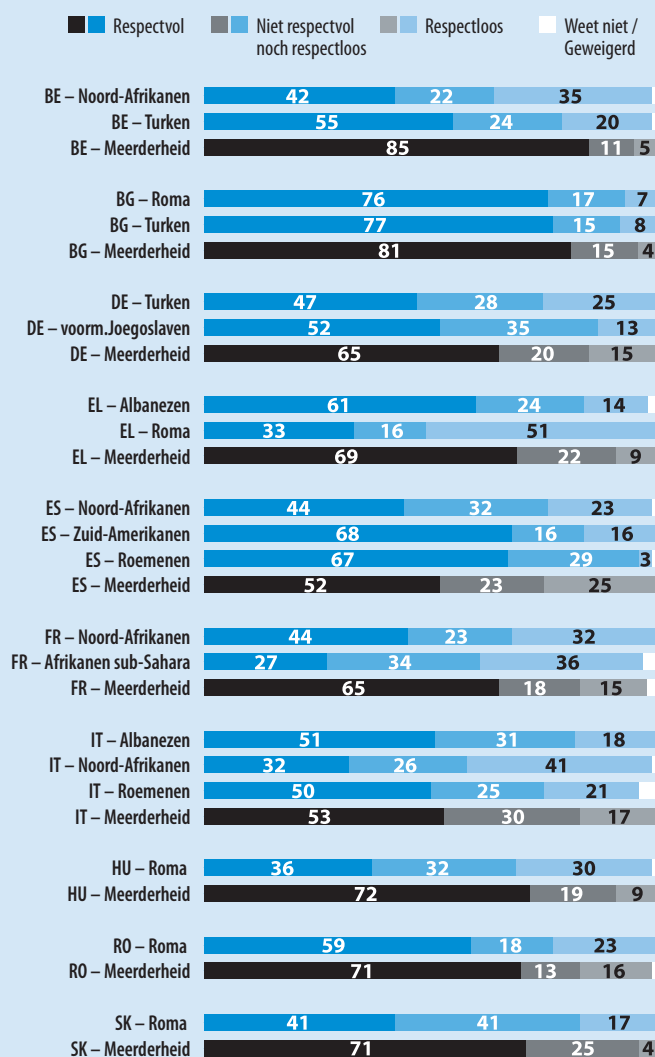
Aan de respondenten werd gevraagd hoe respectvol ze tijdens hun laatste politiecontrole door de politie bejegend werden. Figuur 6 illustreert hoe verschillende respondentengroepen dit ervoeren.

Uit de resultaten blijkt dat de respondenten uit de meerderheidsbevolking overwegend van mening waren dat de politie hen met respect behandelde, terwijl meer respondenten uit minderheidsgroepen aangaven dat de politie respectloos was. In België verklaarde 42 % van de Noord-Afrikaanse respondenten, 55 % van de Turkse respondenten en 85 % van de meerderheidsbevolking dat de politie hen tijdens de laatste controle met respect had behandeld, terwijl 35 % van de Noord-Afrikaanse respondenten, 20 % van de Turkse respondenten en 5 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking het tegendeel vond.

Opvallend is dat meer dan drie kwart van alle respondenten in Bulgarije (76 % van de Roma-respondenten, 77 % van de Turkse respondenten en 81 % van de respondenten uit de meerderheidsbevolking) aangaf tijdens hun laatste politiecontrole met respect behandeld te zijn. Dit staat in schril contrast met Roma-respondenten in andere lidstaten, waar 36 % van de Hongaarse Roma en 72 % van de meerderheidsbevolking aangeeft met respect behandeld te zijn door de politie.

Figuur 6

Hoe respectvol was de politie tijdens de laatste controle (%)

EU-MIDIS, vraag F8

Algemeen vertrouwen in de politie - niet gerelateerd aan controles

Uit de resultaten van een andere vraag over het algemene vertrouwen in de politie die gesteld werd *voorafgaand aan* specifieke vragen over politiecontroles, komt bij vergelijking van de antwoorden van de respondenten uit de meerderheidsbevolking en uit minderheidsgroepen in dezelfde lidstaat een gemengd beeld naar voren. Uit figuur 7 blijkt het volgende:

- **in Spanje** was het percentage in de verschillende groepen dat aangaf geneigd te zijn de politie te vertrouwen vrijwel gelijk: Noord-Afrikanen (52 %); Zuid-Amerikanen (63 %); Roemenen (67 %); de meerderheidsbevolking (62 %);
- **in Duitsland** kan een hoge mate van vertrouwen in de politie worden vastgesteld voor alle groepen, maar de score onder de meerderheidsbevolking (89 %) is veel hoger dan bijvoorbeeld bij Turkse respondenten (63 %) en respondenten uit voormalig Joegoslavië (75 %);

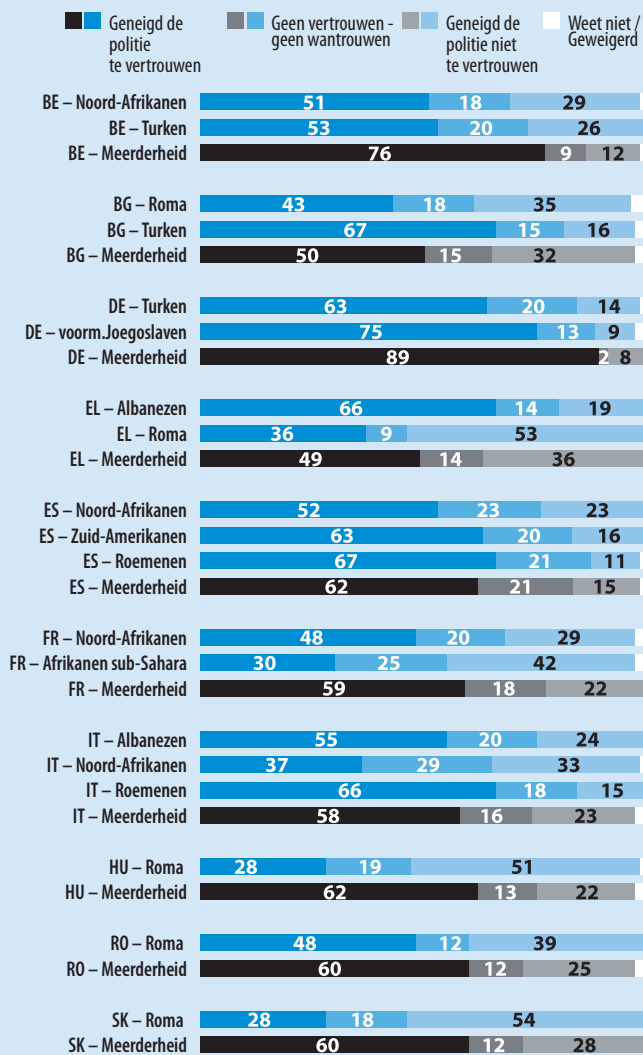
- **in Griekenland** blijkt het vertrouwen in de politie bij Albanese immigranten (66 %) het grootst, veel meer dan bij de Roma (36 %) en de meerderheidsbevolking (49 %) het geval is. Het grote vertrouwen van Albanese in de politie is wellicht deels te verklaren door hun verwachtingen van politieoptreden op basis van hun ervaringen in Albanië.

De relatie tussen vertrouwen in de politie en de behandeling door de politie tijdens controles

Er komt een duidelijk patroon naar voren als men de resultaten voor het vertrouwen in het algemeen in de politie vergelijkt met antwoorden op de vraag die aan minderheden werd voorgelegd over of zij dachten de laatste keer dat zij waren aangehouden het slachtoffer te zijn geweest van etnische profilering; namelijk:

50 % van de respondenten die waren aangehouden door de politie en *niet* van mening waren dat dit een gevolg was van etnische profilering zei dat zij in het algemeen geneigd waren de politie te vertrouwen, terwijl 27 % van de respondenten die waren aangehouden en *wel* van mening waren dat dit een gevolg was van etnische profilering zei dat zij geneigd waren de politie te vertrouwen. Hieruit blijkt een duidelijk verband tussen percepties van discriminerende behandeling door de politie en de algehele mate van vertrouwen in het politieoptreden.

Figuur 7
Vertrouwen in de politie (%)

EU-MIDIS, vraag F1

ERVARINGEN MET EN PERCEPTIES VAN POLITIECONTROLES AFGEZET TEGEN DE PERSOONSKENMERKEN VAN DE RESPONDENTEN

Naast etniciteit en de status als immigrant, waar EU-MIDIS zich hoofdzakelijk op richt, werd in het kader van de enquête ook informatie verzameld over allerlei persoonskenmerken van alle ondervraagde *respondenten uit minderheidsgroepen*; zoals geslacht, leeftijd en werkgelegenheidsstatus.

Deze informatie biedt meer inzicht in de verschillen in de *ervaringen* met politiecontroles - het percentage respondenten dat staande gehouden is door de politie. Ook biedt dit informatie over de *perceptie* van controles - het percentage respondenten dat staande gehouden is en dacht dat dit gebeurde vanwege hun etnische achtergrond of het feit dat ze immigrant zijn, met andere woorden: „etnische profilering“.

Uit deze bevindingen blijkt welke groepen meer politiecontroles meemaken en deze als discriminerend ervaren. Hieruit is af te leiden jegens welke groepen de politie meer zorgvuldigheid moet betrachten om iets te doen tegen beschuldigingen van discriminerende behandeling.

Op een aantal bevindingen uit de geaggregeerde resultaten voor alle ondervraagde respondenten uit minderheidsgroepen wordt hieronder nader ingegaan:

- **Geslacht:** mannen worden vaker gecontroleerd dan vrouwen. Gemiddeld is 35 % van de mannelijke en 14 % van de vrouwelijke respondenten uit minderheidsgroepen in de afgelopen twaalf maanden door de politie aangehouden. Aanzienlijk meer mannen (38 %) dan vrouwen (28 %) waren van mening dat dit een gevolg was van etnische profilering.
- **Leeftijd:** 15 % van de respondenten van 50 jaar of ouder is in de afgelopen twaalf maanden staande gehouden door de politie, tegenover 28 % van de 16-24-jarigen, 27 % van de 25-34-jarigen en 25 % van de 35-49-jarigen. In vergelijking met jongere leeftijdsgroepen gingen respondenten van ouder dan 50 (29 %) minder vaak uit van etnische profilering.
- **Opleiding:** hoe hoger het opleidingsniveau van een respondent (aangegeven door het aantal jaren onderwijs), des te waarschijnlijker hij of zij zal zeggen in de afgelopen twaalf maanden door de politie te zijn aangehouden; 16 % van de respondenten met 5 jaar onderwijs of minder gaf aan in de afgelopen twaalf maanden door de politie te zijn staande gehouden, tegenover 22 % van de respondenten met 6 tot en met 9 jaar onderwijs, 25 % van de respondenten met 10 tot en met 13 jaar onderwijs en 29 % van de respondenten met 14 of meer jaar onderwijs. Een verklaring voor dit patroon zou kunnen zijn dat geschoolde respondenten beter geïntegreerd zijn in het normale maatschappelijke leven en daarom meer worden blootgesteld aan politiecontroles aangezien ze wellicht werken in een omgeving die gedomineerd wordt door de meerderheidsbevolking of hier vaker doorheen reizen. Als gevolg daarvan lopen zij een groter risico door de politie te worden gecontroleerd aangezien ze daar „niet op hun plek“ lijken te zijn⁵. Een andere verklaring zou kunnen zijn dat mensen met meer jaren onderwijs zich meer bewust zijn van hun rechten en daarom wellicht betere voelhoren hebben voor omstandigheden die men als discriminerend kan beschouwen.
- **Werkgelegenheidsstatus:** de waarschijnlijkheid dat werkende en werkloze respondenten in de afgelopen twaalf maanden staande gehouden werden (respectievelijk 28 % en 26 %) was groter dan bij respondenten die zichzelf aanmerkten als huisman of huisvrouw of als iemand die onbetaald werk verrichtte (14 %), of „niet actief“ was (19 %), waaronder gepensioneerden en studenten vallen. Deze resultaten zijn gemakkelijker te begrijpen als men in aanmerking neemt dat meer vrouwen zichzelf als huisvrouw aanmerkten of onbetaald werk verrichtten en, zoals hierboven is aangegeven, de waarschijnlijkheid dat vrouwen worden staande gehouden kleiner is. En tegelijkertijd is, zoals de leeftijdsgelateerde resultaten aangeven, de kans dat gepensioneerden boven 50 jaar worden aangehouden geringer dan jongere mensen.
- **Traditionele of religieuze kleding:** in het kader van de enquête werd aan de respondenten gevraagd of zij in het openbaar traditionele of religieuze kleding droegen. Uit de resultaten bleek dat dit vooral opging voor vrouwelijke respondenten. Als men deze resultaten uitsplitst naar geslacht, blijkt dat er vrijwel geen onderscheid is tussen politiecontroles van vrouwen in traditionele of religieuze kleding en van vrouwen die dergelijke kleding niet dragen. Hetzelfde geldt voor mannen. Tegelijkertijd waren vergelijkbare aantallen respondenten die traditionele kleding dragen en respondenten die geen traditionele kleding dragen van mening dat ze werden staande gehouden vanwege „etnische profilering“ – wat erop duidt dat iemands etniciteit, ongeacht welke kleding men draagt, een bepalende factor is voor hoe mensen politiecontroles ervaren en welke perceptie ze daarvan hebben. Andere factoren, zoals man zijn (in combinatie met etniciteit), lijken een sterker effect te hebben op de waarschijnlijkheid dat iemand wordt aangehouden en op percepties van etnische profilering.
- **Landstaal als moedertaal:** meer respondenten die de landstaal van de lidstaat waar zij wonen als hun moedertaal spreken, gaan er vanuit dat de laatste politiecontrole die zij hebben meegemaakt het gevolg was van „etnische profilering“ (46 % van respondenten die de landstaal spreken tegenover 33 % van degenen die hem niet spreken). Een verklaring zou kunnen zijn dat hoe beter de respondenten zijn geïntegreerd, des te meer ze hun behandeling als een gevolg van discriminatie zullen opvatten.

⁵ Sollund, R. (2006) Racialisation in police stop and search practice - the Norwegian case, in *Critical Criminology*, Vol. 14 No. 3, speciale uitgave over „Ethnic Profiling, Criminal (In)Justice and Minority Populations“, blz.265-292.

SLACHTOFFER VAN EEN MISDRIJF ZIJN EN AANGIFTE DOEN BIJ DE POLITIE

In aanvulling op vragen over politiecontroles en vertrouwen in de politie werd aan de respondenten in het kader van EU-MIDIS een reeks vragen voorgelegd over hun ervaringen als slachtoffer van een misdrijf. Wat betreft „op de persoon gerichte” misdrijven als aanranding, bedreiging of ernstige intimidatie werd de respondenten gevraagd of zij, of iemand anders, van deze incidenten aangifte hadden gedaan bij de politie en zo nee, waarom er geen aangifte was gedaan.

Figuur 8 toont de redenen waarom respondenten uit alle ondervraagde minderheidsgroepen die hadden aangegeven het slachtoffer te zijn geweest van „op de persoon gerichte” misdrijven geen aangifte deden van het laatste incident van aanranding, bedreiging of ernstige intimidatie. De respondenten mochten hun redenen waarom ze geen aangifte deden beschrijven en de interviewers deelden deze antwoorden in 11 verschillende categorieën in.

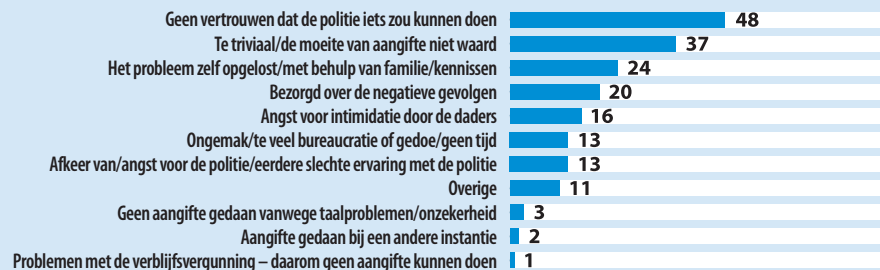
- Eén op de twee slachtoffers van aanrandingen, bedreigingen of ernstige intimidatie - 48 % - verklaart de politie niet van deze incidenten in kennis te hebben gesteld omdat zij er toch niets aan zou kunnen doen.
- 13 % van de slachtoffers deed geen aangifte vanwege het ongemak dat daarmee gepaard gaat, zoals de tijd en de bureaucratie.
- 13 % van de slachtoffers deed geen aangifte omdat zij een hekel hadden aan de politie of er bang voor waren en/of omdat ze eerder een slechte ervaring hadden met de politie.

Deze bevindingen duiden op weinig vertrouwen in het politietoetreden als openbare dienst voor minderheden die het slachtoffer zijn geworden van een misdrijf. Wat vooral zorgwekkend is, is het feit dat 13 % van de slachtoffers uit een minderheidsgroep vanwege zeer negatieve percepties van en ervaringen met politietoetreden geen aangifte heeft gedaan bij de politie. Als we deze resultaten leggen naast de bevindingen over het vertrouwen in de politie en over hoe respectvol minderheden vinden dat ze door de politie tijdens hun laatste ervaring met een politiecontrole bejegend zijn, is het duidelijk dat veel minderheidsgroepen weinig vertrouwen hebben in de politie als openbare dienst die hun belangen kan behartigen.

Gezien het feit dat bepaalde groepsscores voor vermeende racistische slachtoffering erg hoog waren - 18 % van alle Roma-respondenten en 18 % van alle ondervraagde Afrikanen uit landen bezuiden de Sahara was van mening het slachtoffer te zijn geweest van raciaal geïnspireerde aanrandingen, bedreigingen of ernstige intimidatie - duiden de bevindingen van de enquête over het niet doen van aangifte erop dat er iets moet worden gedaan om te zorgen dat kwetsbare slachtoffers meer vertrouwen krijgen in de politie als dienst die doeltreffend kan reageren op meldingen van racistische slachtoffering. De gedetailleerde bevindingen van de enquête, opgesplitst voor de individuele groepen respondenten zoals uiteengezet in het algemene verslag met de belangrijkste resultaten (2009), maken duidelijk welke groepen bijzonder kwetsbaar waren voor wat zij ervoeren als raciaal geïnspireerde misdrijven en geven aan hoe vaak er aangifte gedaan wordt bij de politie en, zeer belangrijk, de redenen waarom mensen geen aangifte doen.

Figuur 8

Redenen om van het laatste incident van aanrandingen, bedreigingen of ernstige intimidatie geen aangifte te doen bij de politie (%)

EU-MIDIS, vraag DD13 en DE12

DEZE RESULTATEN GEBRUIKEN

De bevindingen in dit verslag van Data in Focus wijzen op een aantal punten voor beleidsmakers, wetsshandhavers en minderheidsgemeenschappen die op lokaal, nationaal en communautair niveau kunnen worden aangepakt, namelijk:

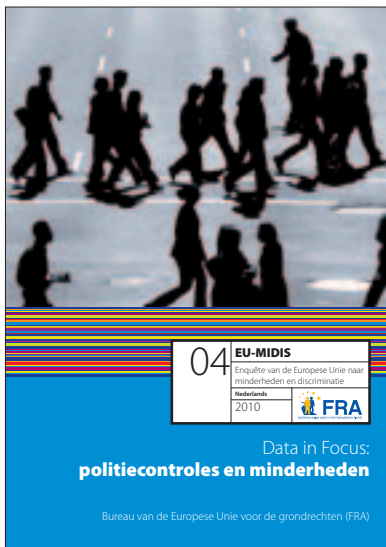
- Het verzamelen van anonieme, geaggregeerde gegevens over ervaringen met politiecontroles op basis van etniciteit, en andere variabelen zoals leeftijd, kan helpen patronen te herkennen in mogelijk discriminerende profileringspraktijken waarvan de politie zich bij controles bedient. Dit bewijs kan van nut zijn om discriminerende behandeling aan te pakken waar dit zich voordoet.⁶
- Gedetailleerde informatie over de omvang, frequentie, omstandigheden en aard van politiecontroles kan helpen om patronen van mogelijke discriminerende behandeling duidelijk naar voren te brengen. Deze informatie kan de politie gebruiken om de eigen praktijken te onderzoeken en te herzien met het oog op niet-discriminerende behandeling en doeltreffend politieoptreden.
- Er moeten inspanningen verricht worden om gegevens te verzamelen over de ervaringen van minderheidsgroepen en de meerderheidsbevolking met politiecontroles om mogelijke verschillen in de behandeling te kunnen opsporen en begrijpen.
- Hoewel moeilijk aan te tonen is dat er sprake is geweest van discriminerende etnische profilering, zijn hoge scores voor vermeende profilering bij bepaalde minderheidsgemeenschappen het bewijs dat er iets moet worden gedaan om de betrekkingen tussen minderheden en de politie te verbeteren.
- Minderheden die het gevoel hebben slachtoffer te zijn geweest van discriminerende profilering door de politie hebben in het algemeen minder vertrouwen in de politie dan andere minderheden, wat erop duidt dat men moet overwegen de negatieve impact van politieoptreden te onderzoeken en initiatief moet nemen om het vertrouwen van minderheidsgemeenschappen in de politie te herstellen.
- De resultaten van de enquête duiden op de noodzaak minderheden een beter beeld te geven van de politie als openbare dienst die de behoeften kan behartigen van slachtoffers van misdrijven, vooral waar het slachtoffers van racistische slachtoffering betreft.

De resultaten van deze Data in Focus dient men te lezen in combinatie met de bevindingen van de publicatie van het FRA „Naar een effectiever politieoptreden - Discriminerende etnische profilering begrijpen en voorkomen: een gids” (2010).

⁶ Uit EU-MIDIS blijkt dat, gemiddeld genomen, de meeste respondenten uit de ondervraagde minderheidsgroepen bereid zouden zijn informatie over hun etniciteit anoniem te laten verzamelen als dit zou helpen discriminerende behandeling op te sporen.

Dit verslag houdt verband met artikel 21, non-discriminatie, dat is verankerd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Deze twee verslagen van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) gaan in op de relatie tussen politieoptreden en minderheden.

Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten

EU-MIDIS Enquête van de Europese Unie naar minderheden en discriminatie

Data in Focus: politiecontroles en minderheden

Ontwerp: red hot 'n' cool, Wenen

2011 – 16 blz. - 21 x 29,7 cm

ISBN-13: 978-92-9192-737-1

TK-30-09-255-NL-C

DOI: 10.2811/4581

Op het internet is veel informatie over het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten beschikbaar via zijn website (<http://fra.europa.eu>).

© Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, 2010

Overname met bronvermelding is toegestaan, behalve voor commerciële doeleinden.

Voor het gebruiken of reproduceren van hierin opgenomen foto's dient men rechtstreeks met de houder van het auteursrecht contact op te nemen en diens toestemming te vragen.

© Aaron Kohr - Fotolia.com

ISBN 978-92-9192-737-1

9 789291 927371

TK-30-09-255-NL-C

GA NAAR:

<http://fra.europa.eu/eu-midis>

ZIE OOK:

EU-MIDIS Main Results Report

EU-MIDIS in het kort

Data In Focus 1: The Roma

Data In Focus 2: Moslims

Data In Focus 3: Rights Awareness
and Equality Bodies

TECHNICAL REPORT (ONLINE)

SURVEY QUESTIONNAIRE (ONLINE)

Publicatiebureau